Лекція 8. Теорема про чотири вершини овалу. Інтегральна кривина і нерівність Фенхеля.

1. Теорема про чотири вершини овалу

Визначення. Підмножина Ω в площині $I\!R^2$ називається *опуклою*, якщо для будь-яких точок P і Q, що належать Ω, відрізок PQ також належить Ω. Опукла підмножина з непустою внутрішністю називається *опуклим тілом*.

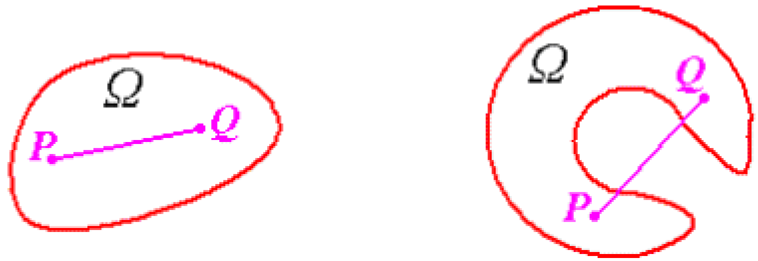

Визначення. *Овалом* називається замкнута крива в $I\!R^2$, що обмежує опукле тіло.

Приклади. Опуклі багатокутники, кола, еліпси – ці криві є овалами.

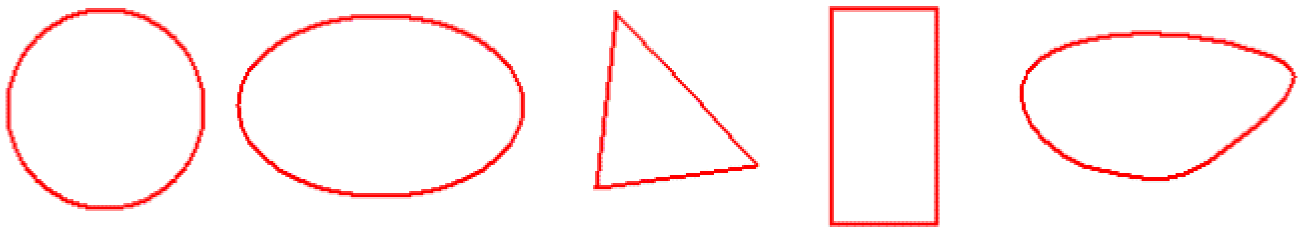

Визначення. Нехай γ – овал в $\mathbb{R}^2$. Пряма, що проходить через точку P на γ так, що овал γ розташовується по одну сторону (в одній півплощині) відносно цієї прямої, називається *опорною прямою* овалу в точці P.

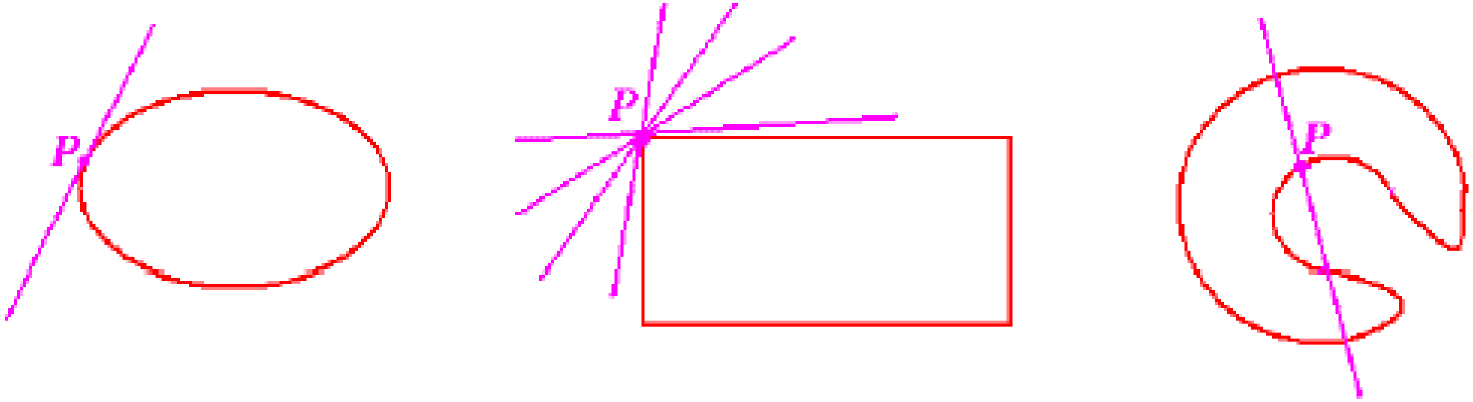

Твердження. *Нехай γ – овал в $\mathbb{R}^2$.*

Через кожну точку P кривої γ можна провести опорну пряму.

Якщо γ є регулярно параметризованою кривою, то опорна пряма в кожній точці P кривої γ є єдиною і співпадає з дотичною прямою кривої γ в точці P.

Твердження. *Нехай γ – регулярна (класу C^2) замкнута крива в $\mathbb{R}^2$.*

Припустимо, що:

1) *крива γ не має точок самоперетину,*
2) *кривина $k > 0$.*

Тоді крива γ є овалом.

Нехай γ – регулярна (класу C^2) крива в $\mathbb{R}^2$.

Визначення. *Вершиною* кривої γ називається така її точка P, в якій кривина k має локальний мінімум або локальний максимум, тобто $k'(P)=0$ і при переході через точку P похідна k' змінює знак.

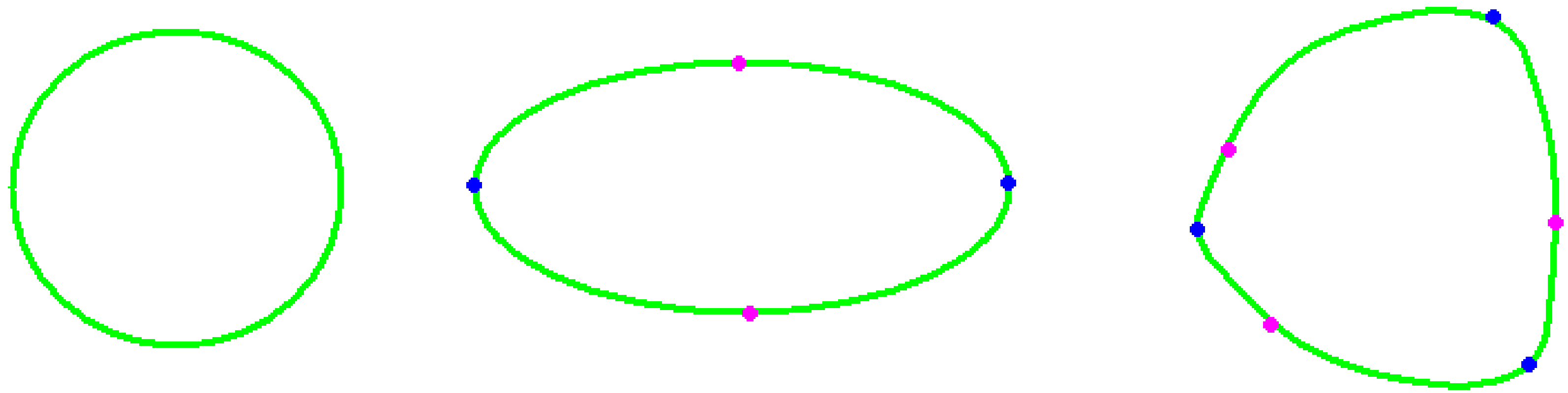

Теорема (про чотири вершини овалу). *Нехай γ – регулярна (класу C^3) замкнута крива в $\mathbb{R}^2$, що не має точок самоперетину і точок перегину.*

Тоді на кривій γ є щонайменше 4 вершини.

Доведення. Параметризуємо криву γ натуральним параметром s і позначимо її радіус-вектор $\vec{x} = \vec{f}(s)$.

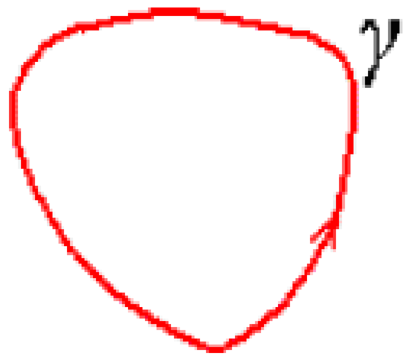

Будемо розглядати $\vec{f}(s)$ як періодичну вектор-функцію, задану на всій числовій прямій. Період вектор-функції $\vec{f}(s)$ дорівнює довжині L замкнутої кривої γ.

Кривина $k(s)$ кривої γ також є періодичною функцією, $k(s+L)=k(s)$.

Оскільки вектор-функція $\vec{f}(s)$ є гладкою класу C^3, кривина $k(s)$ є гладкою класу C^1.

Функція $k(s)$, як періодична неперервно диференційовна функція, має хоча б одну точку максимуму s_1 і одну точку мінімуму s_2 на періоді $[0,L]$:

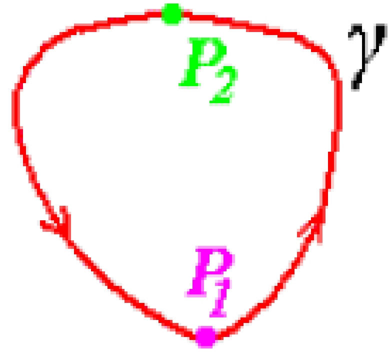

$$k(s_1) = \max_{s\in[0,L]} k(s),$$

$$k(s_2) = \min_{s\in[0,L]} k(s).$$

Тобто, овал γ містить, щонайменше, дві вершини – $P_1(s_1)$ і $P_2(s_2)$.

Покажемо, що на овалі γ є ще, щонайменше, дві інші вершини.

Розглянемо загальний випадок, коли вершини P_1 і P_2 є ізольованими.

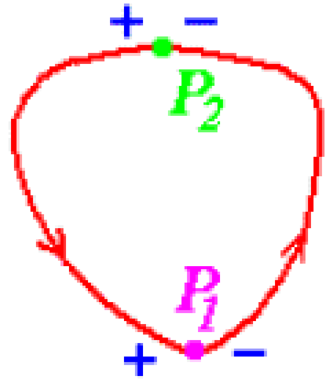

В цьому випадку похідна k' змінює знак з «+» на «–» при переході через точку P_1 і з «–» на «+» при переході через точку P_2.

Розіб'ємо замкнуту криву γ на дві дуги P_1P_2 і P_2P_1.

Якщо на якійсь з дуг P_1P_2 або P_2P_1 міститься ще хоча б одна вершина, відмінна від P_1 і P_2, то тоді, з огляду на парність кількості перемін знаку похідної k', виникне ще одна (четверта) вершина, і твердження по наявність щонайменше чотирьох вершин виконується.

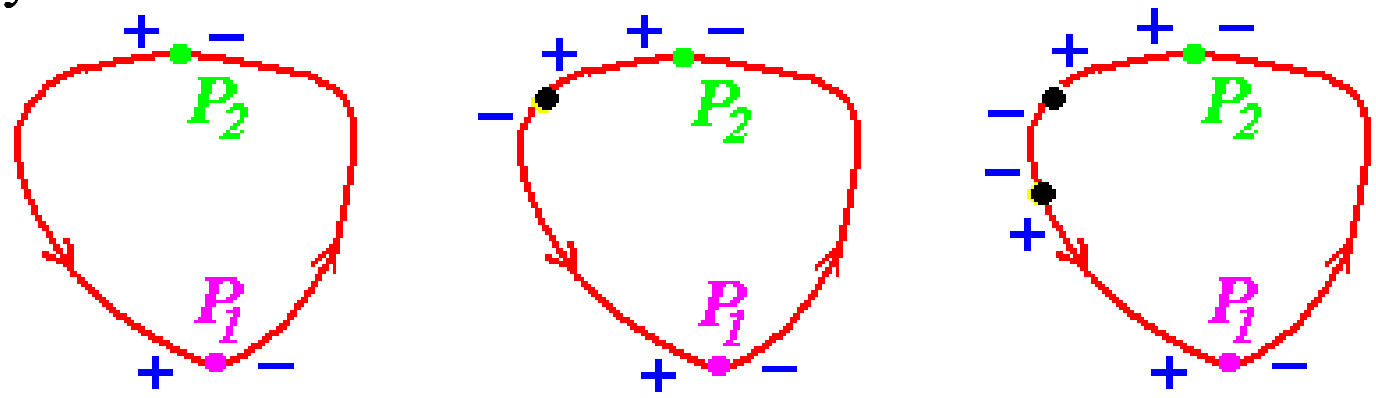

Але чи може бути така ситуація, що на жодній з дуг P_1P_2 або P_2P_1 немає жодної додаткової вершини, а, отже крива має тільки дві вершини P_1 і P_2?

Доведемо від противного, що така ситуація не є можливою.

Отже, припустимо, що на жодній з дуг P_1P_2 або P_2P_1 немає жодної вершини, тобто, похідна k' змінює свій знак тільки в точках P_1 і P_2, а всередині дуг P_1P_2 або P_2P_1 зміни знаку вже не відбувається.

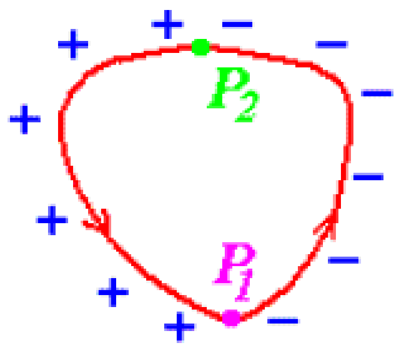

Тобто, будемо припускати, що на дузі P_1P_2 маємо $k' \le 0$, а на дузі P_2P_1 маємо $k' \ge 0$.

Тоді проведемо пряму Γ через точки P_1 , P_2.

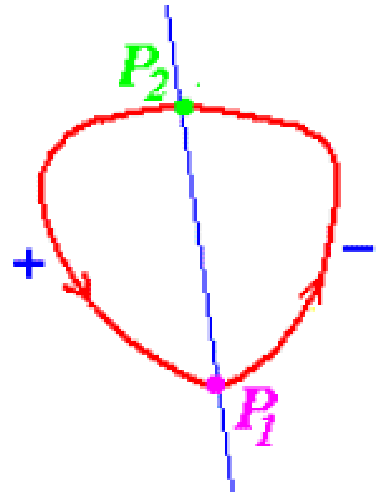

З опуклості тіла,обмеженого овалом γ, випливає, що пряма Γ перетинає криву γ тільки в точках P_1 , P_2 .

Як наслідок, дуги P_1P_2 і P_2P_1 лежать в різних півплощинах відносно прямої Γ.

Пряма Γ задається у вигляді $<\vec{x},\vec{e}>+c=0$, де $\vec{e}$ – одиничний нормальний вектор прямої Γ .

Відхилення точки P від прямої Γ обчислюється за формулою

$$h(P) = <\vec{x}_P,\vec{e}>+c,$$

де $\vec{x}_P$ – радіус-вектор точки P в $\mathbb{R}^2$.

Розглянемо відхилення точок кривої γ від прямої Γ :

$$h(s) = <\vec{f}(s),\vec{e}>+c.$$

Функція відхилення $h(s)$ обертається в нуль в точках P_1, P_2.

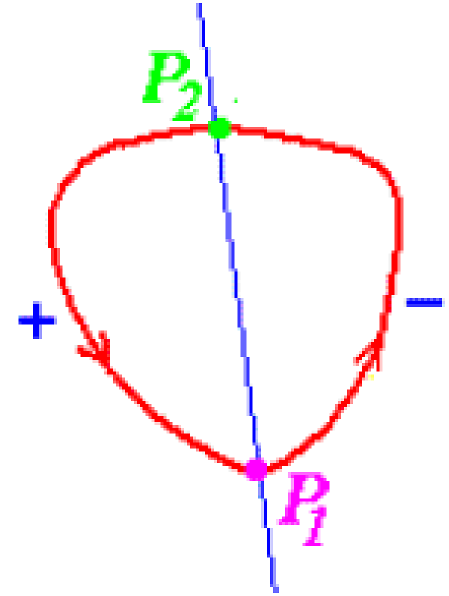

Оскільки дуги P_1P_2 і P_2P_1 лежать в різних півплощинах відносно прямої Γ, на кожній з цих дуг функція відхилення h не змінює знак.

Не зменшуючи загальності, будемо вважати, що:

$h<0$ для точок всередині дуги P_1P_2,

$h>0$ для точок всередині дуги $P_2 P_1$.

Згадаємо, що

$k' \leq 0$ в точках дуги P_1P_2,

$k' \geq 0$ в точках дуги $P_2 P_1$.

Розглянемо добуток $w(s)= h(s)\, k'(s)$.

За побудовою отримуємо, що величина $w \geq 0$ в усіх точках кривої γ.

Більше того, виконується строга оцінка

$$\oint_{\gamma} w\, ds > 0,$$

оскільки неперервна функція $w(s)$ не може бути тотожно нульовою.

Обчислимо вказаний інтеграл.

Маємо:

$$\oint\limits_{\gamma} w\,ds = \int\limits_0^L h\,k'\,ds = hk\Big|_0^L - \int\limits_0^L h'\,k\,ds =$$

[крива замкнута, тому $h(L)k(L) - h(0)k(0) = 0$]

$$= -\int\limits_0^L h'\,k\,ds = -\int\limits_0^L (< \vec{f}(s), \vec{e} > + c)'\,k\,ds = -\int\limits_0^L < \vec{f}\,', \vec{e} > k\,ds = -\int\limits_0^L < \vec{\tau}, \vec{e} > k\,ds =$$

[використаємо формулу Френе $\vec{\nu}\,' = -k\vec{\tau}$]

$$= -\int\limits_0^L < k\vec{\tau}, \vec{e} > ds = \int\limits_0^L < \vec{\nu}\,', \vec{e} > ds = \int\limits_0^L < \vec{\nu}, \vec{e} >'\,ds = < \vec{\nu}(L), \vec{e} > - < \vec{\nu}(0), \vec{e} > = 0,$$

оскільки $\vec{\nu}(L) = \vec{\nu}(0)$ з огляду на замкнутість кривої γ.

Таким чином, ми отримали $\oint\limits_{\gamma} w\,ds = 0$. Але ж повинні мати $\oint\limits_{\gamma} w\,ds > 0$.

Отримали протиріччя, яке і доводить теорему.

Інтерпретація. *Нехай* γ – *регулярна (класу* C^3*) замкнута крива в* $\mathbb{R}^2$*, що не має точок самоперетину і точок перегину.*

Тоді на еволюті кривої γ *є щонайменше 4 сингулярних точки.*

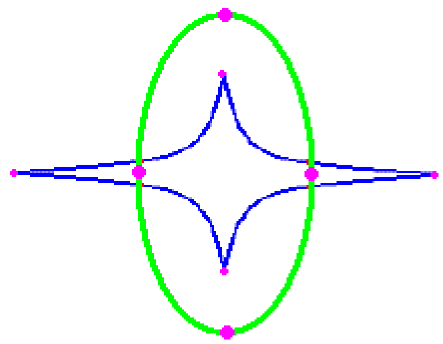

Уточнення. *Нехай* γ – *регулярна (класу* C^3*) замкнута крива в* $\mathbb{R}^2$*, що не має точок самоперетину і точок перегину.*

Припустимо, що крива γ *має сталу ширину.*

Тоді крива γ *має щонайменше 6 вершин.*

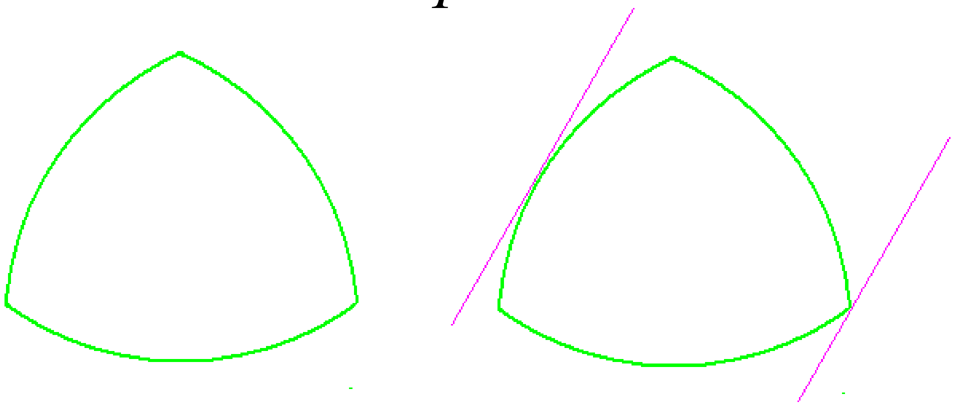

2. Індикатриса дотичних регулярної кривої в $\mathbb{R}^3$

Нехай γ – регулярна орієнтована крива в $\mathbb{R}^3$.

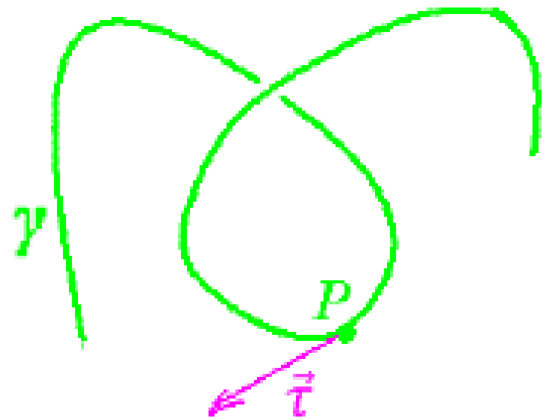

В кожній точці P на кривій γ визначений одиничний дотичний вектор $\vec{\tau}$. Перенесемо його в початок координат O.

Кінець перенесеного вектора задає точку $P^\#$ в $\mathbb{R}^3$.

Оскільки вектор $\vec{\tau}$ має одиничну довжину, точка $P^\#$ розташовується на сфері S^2 одиничного радіусу з центром в точці O.

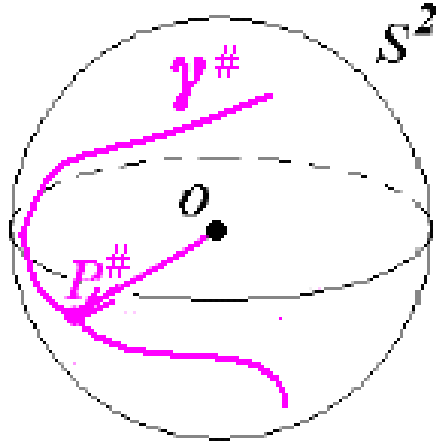

Коли точка P рухається вздовж кривої γ, відповідна їй точка $P^\#$ рухається на сфері S^2, замітаючи деяку підмножину $\gamma^\# \subset S^2$. Ця підмножина $\gamma^\#$ називається *індикатрисою дотичних* кривої γ.

Якщо крива γ задається радіус-вектором

$$\vec{x} = \vec{f}(t), \quad t \in (a,b),$$

то її індикатриса дотичних $\gamma^\#$ задається радіус-вектором

$$\vec{x} = \frac{\vec{f}'}{|\vec{f}'|}, \quad t \in (a,b).$$

Зауваження. Якщо крива γ параметризована натуральним параметром,
$$\vec{x} = \vec{f}(s), \quad s \in (a,b),$$
то її індикатриса дотичних $\gamma^{\#}$ задається радіус-вектором
$$\vec{x} = \vec{f}'(s), \quad s \in (a,b),$$
оскільки натуральна параметризація характеризується умовою $|\vec{f}'(s)| \equiv 1$.

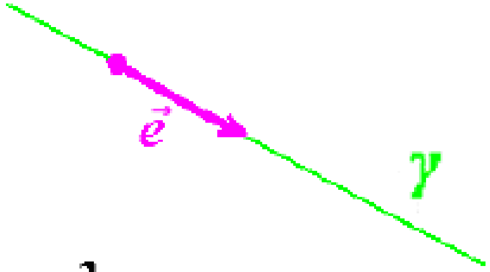

Приклад 1. Якщо γ – пряма з одиничним напрямним вектором $\vec{e}$, то її індикатриса дотичних – це точка на сфері, кінцева точка вектора $\vec{e}$.

Дійсно, пряма γ задається радіус-вектором
$$\vec{x} = \vec{e}t + \vec{x}_0.$$

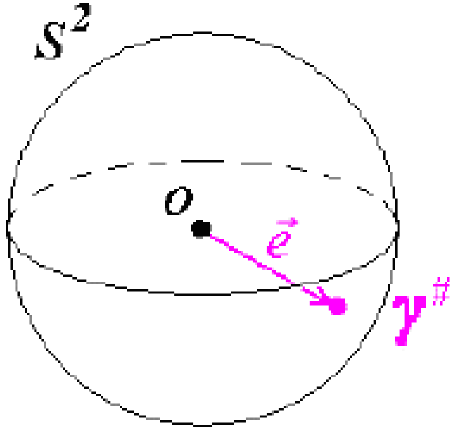

Обчислюючи похідну вектор-функції $\vec{f}(t) = \vec{e}t + \vec{x}_0$, отримуємо $\vec{f}' = \vec{e}$. Одиничний дотичний вектор
$$\vec{\tau} = \frac{\vec{f}'}{|\vec{f}'|} = \frac{\vec{e}}{|\vec{e}|} = \frac{\vec{e}}{1} = \vec{e}$$

Отже, відповідна індикатриса дотичних $\gamma^{\#}$ задається радіус-вектором
$$\vec{x} = \vec{e}$$
і представляє собою одну точку на сфері S^2.

Така тривіальність кривої $\gamma^{\#}$ відображає той факт, що для прямої усі її дотичні прямі направлені в одному й тому ж напрямку.

Приклад 2. Якщо γ – деяке коло, розташоване в двомірній площині Π в $\mathbb{R}^3$, то його індикатриса дотичних $\gamma^\#$ – це велике коло (коло одиничного радіусу) на сфері S^2, яке утворюється перетином сфери S^2 та площини $\Pi^\#$, що проходить через точку O паралельно площині Π.

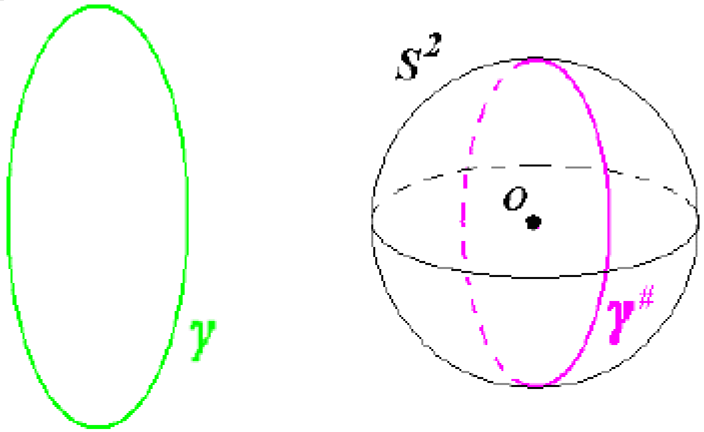

Приклад 3. Якщо γ – гвинтова лінія в $\mathbb{R}^3$, то її індикатриса дотичних $\gamma^\#$ – це деяке маленьке коло на сфері S^2, яке утворюється перетином сфери S^2 та деякої площини, що не проходить через точку O.

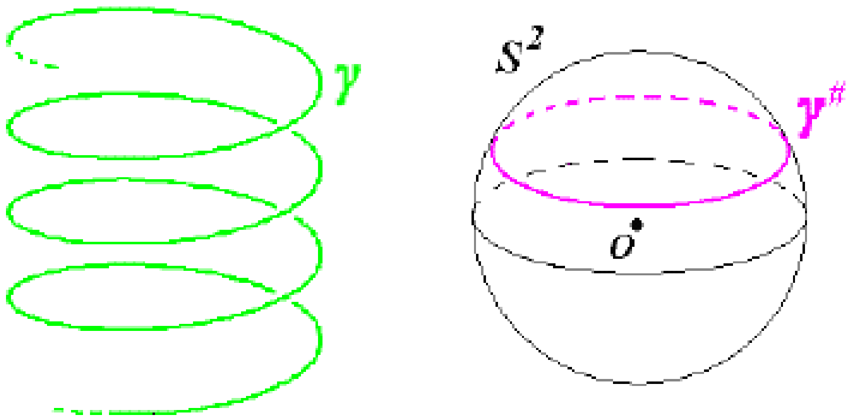

Задачі.

1. Доведіть, що якщо до кривої γ застосувати паралельний перенос або гомотетію, то її індикатриса дотичних $\gamma^{\#}$ не зміниться.

2. Доведіть, що якщо до кривої γ застосувати обертання, то таке ж обертання буде застосовуватись і до її індикатриси дотичних $\gamma^{\#}$.

3. Доведіть, що якщо на кривій γ змінити орієнтацію (напрям руху), то до індикатриси дотичних $\gamma^{\#}$ потрібно застосувати відображення сфери S^2, яке відображає точки сфери в їх діаметрально протилежні точки.

Твердження (властивості індикатриси дотичних)

Нехай γ – регулярна класу гладкості C^m, $m\geq 2$, крива в $\mathbb{R}^3$.

Припустимо, що крива γ не має точок перегину, тобто, $k \neq 0$.

Тоді індикатриса дотичних $\gamma^\#$ є регулярною класу гладкості C^{m-1} кривою.

При цьому натуральний параметр $s^\#$ на кривій $\gamma^\#$ пов'язаний з натуральним параметром s на кривій γ співвідношенням

$$ds^\# = k\, ds.$$

Як наслідок, довжина індикатриси дотичних $\gamma^\#$ дорівнює інтегральній кривині кривої γ:

$$l(\gamma^\#) = \int_\gamma k\, ds$$

Доведення. Задамо криву γ радіус-вектором

$$\vec{x} = \vec{f}(s)\ , \quad s \in (a,b),$$

в натуральній параметризації. Тоді її індикатриса дотичних $\gamma^\#$ задається радіус-вектором

$$\vec{x} = \vec{\tau}(s), \quad s \in (a,b).$$

Оскільки $\vec{\tau}(s) = \vec{f}\,'(s)$ і вектор-функція $\vec{f}(s)$ є гладкою класу C^m, то вектор-функція $\vec{\tau}(s)$ є гладкою класу C^{m-1}.

Щоб проаналізувати регулярність кривої $\gamma^{\#}$, обчислимо похідну її радіус-вектора, застосувавши формулу Френе:

$$\vec{\tau}' = k\vec{\nu}$$

Як наслідок, $|\vec{\tau}'| = k|\vec{\nu}| = k$.

Оскільки $k \neq 0$ за умовою, то $|\vec{\tau}'| \neq 0$, отже крива $\gamma^{\#}$ є регулярною.

Більше того, для натурального параметра $s^{\#}$ на кривій $\gamma^{\#}$ маємо:

$$\frac{ds^{\#}}{ds} = |\vec{\tau}'| = k.$$

Тому

$$ds^{\#} = k\,ds$$

Проінтегрувавши останню рівність по інтервалу визначення кривих γ і $\gamma^{\#}$, отримуємо:

$$l(\gamma^{\#}) = \int_{s^{\#}(a)}^{s^{\#}(b)} ds^{\#} = \int_a^b k\,ds = \int_\gamma k\,ds$$

Твердження доведене.

Зауваження. Особливі точки на індикатрисі дотичних $\gamma^{\#}$ виникають (породжуються) точками перегину на кривій γ .

Твердження. *Якщо регулярна крива γ є замкнутою, то її індикатриса $\gamma^{\#}$ також є замкнутою кривою.*

Доведення. Замкнута регулярна крива γ, параметризована натуральним параметром s, представляється вектор-функцією $\vec{x} = \vec{f}(s)$, яка є періодичною,

$$\vec{f}(s+l) = \vec{f}(s) \ ,$$

період l – довжина замкнутої кривої γ.

Похідна $\vec{f}\,'(s)$ періодичної вектор-функції $\vec{f}(s)$ також є періодичною,

$$\vec{f}\,'(s+l) = \vec{f}\,'(s) \ .$$

Значить, індикатриса дотичних $\gamma^{\#}$, задана радіус-вектором

$$\vec{x} = \vec{f}\,'(s),$$

є замкнутою кривою, що і вимагалось довести.

Зауваження. Обернене твердження в загальному випадку не є вірним – контрприкладом є гвинтова лінія. Але воно становиться вірним лише за деяких додаткових умов, як, наприклад, в Теоремі Вигодського (дивись Yu.A. Aminov, *Differential geometry and topology of curves*) .

Твердження (нерівність Фенхеля) *Якщо* γ *є регулярною* (*класу* C^2) *замкнутою кривою в* $\mathbb{R}^3$, *то має місце нерівність*

$$\int_\gamma k\, ds \geq 2\pi .$$

Нерівність є оптимальною – вона перетворюється в рівність тоді, і тільки тоді, коли γ *є плоскою опуклою кривою.*

Твердження (нерівність Фері-Мілнора) *Якщо* γ *є регулярною* (*класу* C^2) *замкнутою кривою в* $\mathbb{R}^3$, *що є завузленою, то має місце нерівність*

$$\int_\gamma k\, ds > 4\pi .$$

Доведення полягає в аналізі властивостей індикатриси дотичних $\gamma^\#$ і встановленню оцінок знизу для її довжини, що і призводить до оцінок на інтегральну кривину кривої γ (дивись Yu.A. Aminov, *Differential geometry and topology of curves*) .

Зауваження. Визначення і твердження стосовно поняття індикатриси дотичних можуть бути розповсюджені на випадок кривих в багатомірному евклідовому просторі $\mathbb{R}^n$, $n>3$.

3. Індикатриса дотичних – випадок плоских кривих

Нехай γ – регулярна крива в площині $\mathbb{R}^2$.
Індикатриса дотичних $\gamma^\#$ кривої γ – це параметризація одиничного кола S^1.

Крива γ	Індикатриса дотичних $\gamma^\#$
$\vec{x} = \vec{f}(s)$	$\vec{x} = \vec{\tau}(s) = \dfrac{d\vec{f}}{ds}$
$\vec{x} = \vec{f}(t)$	$\vec{x} = \vec{\tau}(t) = \dfrac{1}{\left\lvert \dfrac{d\vec{f}}{dt} \right\rvert} \dfrac{d\vec{f}}{dt}$

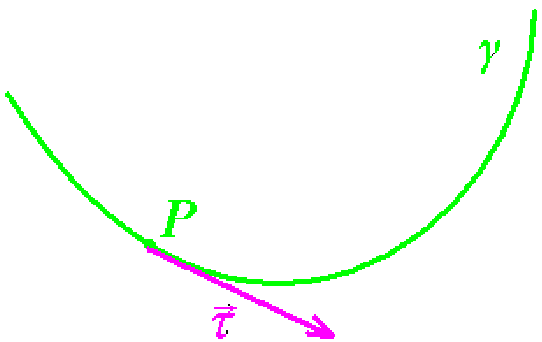

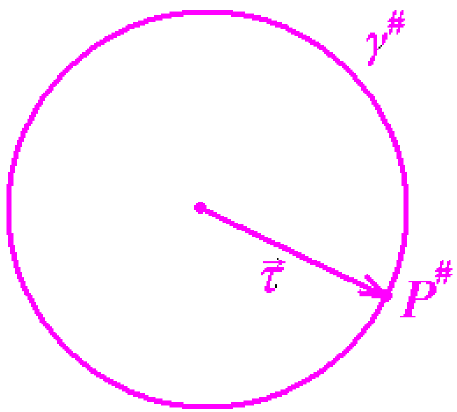

Приклад 1

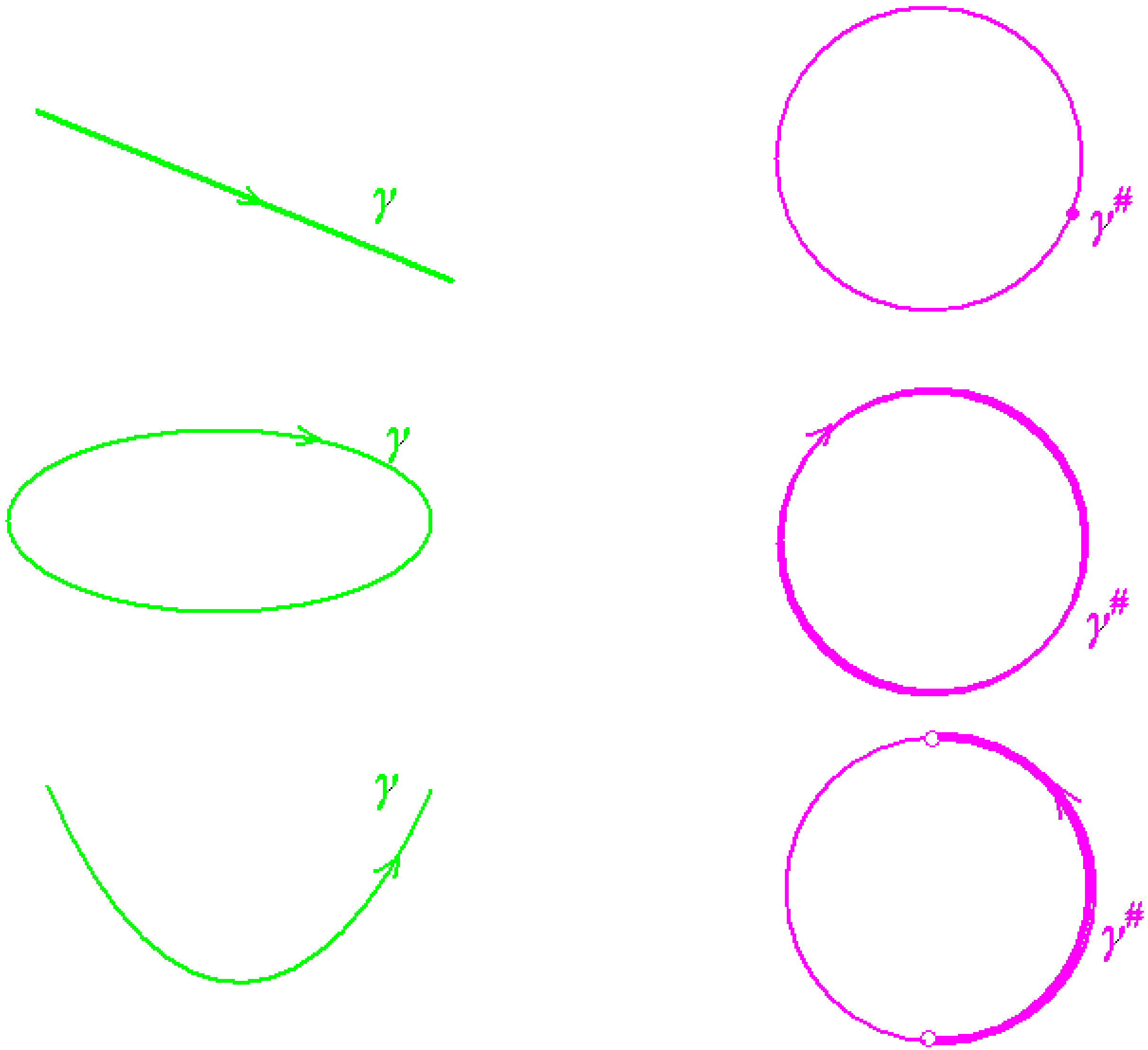

Приклад 2

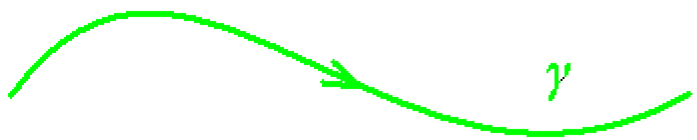

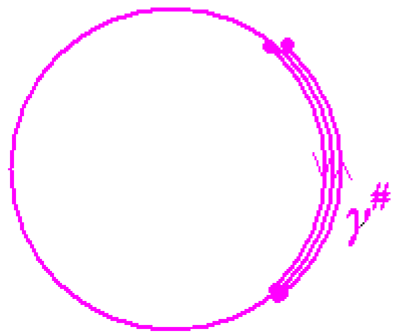

Приклад 3

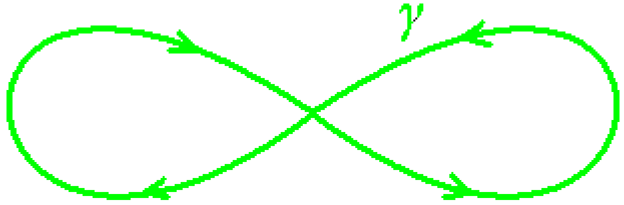

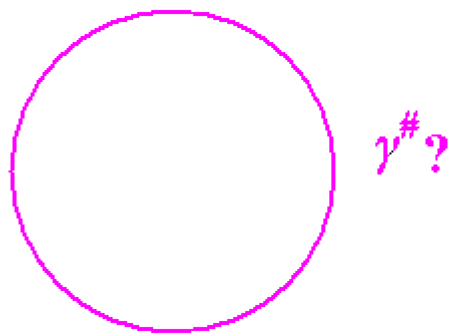

Нагадування:

$$\vec{\tau} = \begin{pmatrix} \cos\alpha \\ \sin\alpha \end{pmatrix}$$

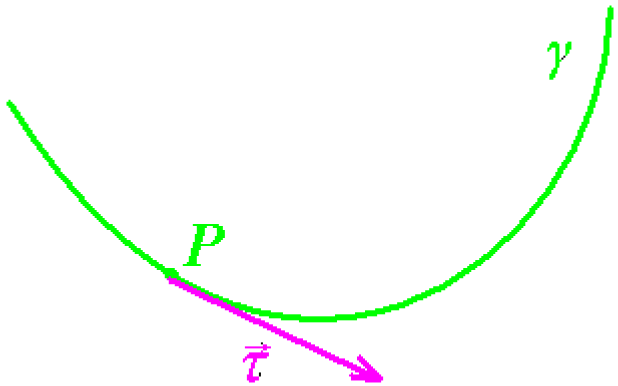

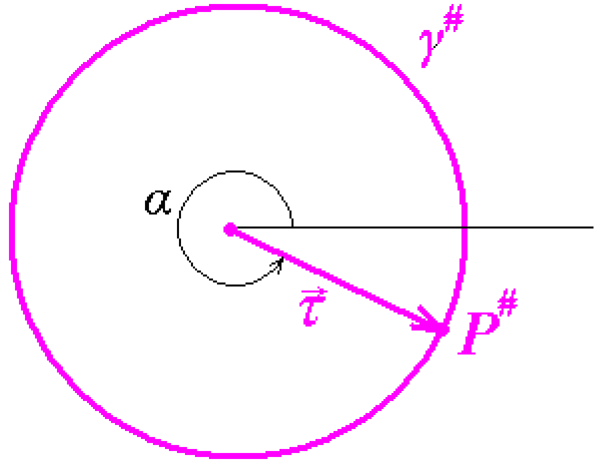

Індикатриса дотичних $\gamma^{\#}$ кривої γ, як траєкторія точки, що рухається по колу S^1, представляється функцією

$$\alpha = \alpha(s)$$

Нагадування: $k = \left|\frac{d\alpha}{ds}\right|$, $k^* = \frac{d\alpha}{ds}$

Точкам перегину на кривій γ відповідають сингулярні точки на індикатрисі дотичних.

Зміна знаку кривини k^* при переході через точку перегину на кривій γ відповідає зміна напрямку рух по колу при побудові індикатриси дотичних $\gamma^{\#}$.

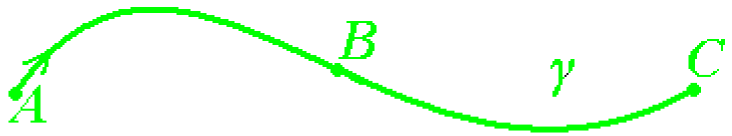

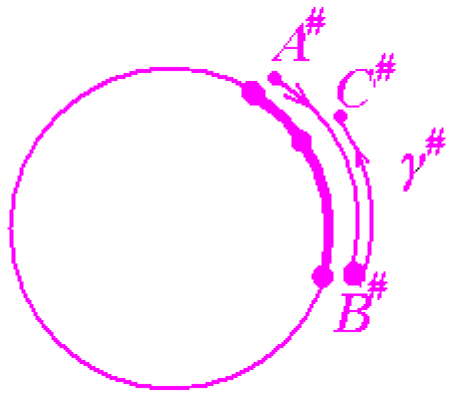

Наслідок. Інтегральна кривина кривої γ дорівнює довжині індикатриси дотичних $\gamma^{\#}$ з врахуванням кратності (пройдений шлях):

$$\int_\gamma k\,ds = l(\gamma^{\#})$$

А інтегральна кривина зі знаком кривої γ дорівнює отриманий приріст кута (переміщення) на індикатриси дотичних $\gamma^{\#}$:

$$\int_\gamma k^*\,ds = \alpha(C) - \alpha(A)$$

Твердження (інтегральна кривина замкнутої плоскої кривої).

Якщо регулярна крива γ *в* $\mathbb{R}^2$ *є замкнутою, то її інтегральна кривина «зі знаком» є кратною* 2π:

$$\int_\gamma k\, ds = 2\pi m,\ m \in Z$$

Ідея доведення. Коли точка P пробігає один раз всю замкнуту криву γ, одиничний дотичний вектор $\vec{\tau}$ робить один або декілька повних обертань на кут 2π.

Приклади-ілюстрації (*перевірте*)

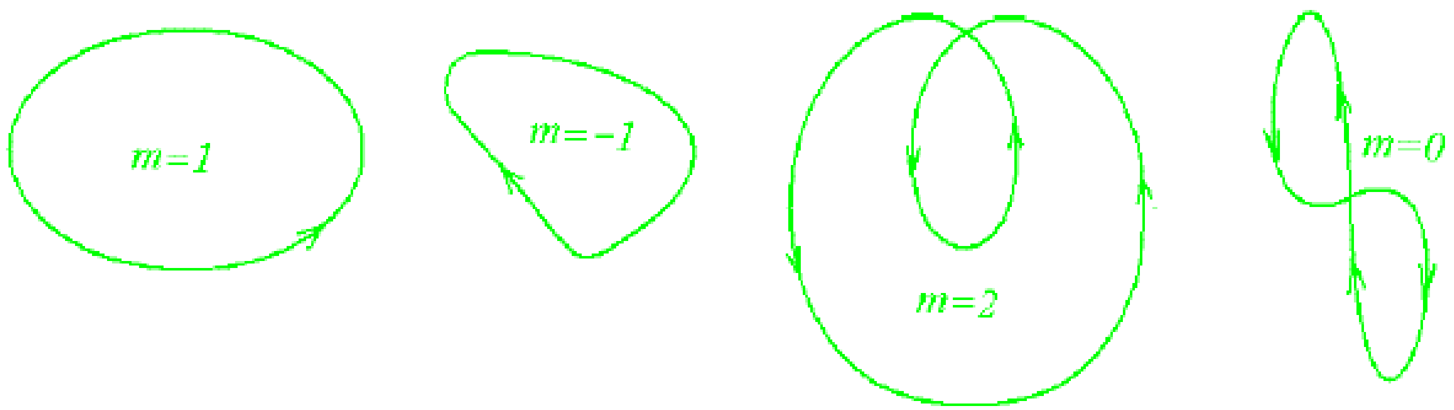

Задачі для практичного заняття і самостійної роботи

Задача 8.1. Побудуйте індикатрису дотичних наступних плоских кривих:

1) $\begin{cases} x^1 = t \\ x^2 = \cosh t \end{cases}, \; -\infty < t < \infty$

2) $\begin{cases} x^1 = at \\ x^2 = at^2 \end{cases}, \; -\infty < t < \infty$

3) $\begin{cases} x^1 = at \\ x^2 = at^3 \end{cases}, \; -\infty < t < \infty$

4) $\begin{cases} x^1 = t - \sin t \\ x^2 = 1 - \cos t \end{cases}, \; 0 < t < 2\pi$

5) $\begin{cases} x^1 = e^{at} \sin t \\ x^2 = e^{at} \cos t \end{cases}, \; -\infty < t < \infty$

Опишіть індикатрису дотичних як траєкторію точки, що рухається по одиничному колу.

Задача 8.2. Побудуйте індикатрису дотичних для овалу Кассіні

$$((x^1 - 1)^2 + (x^2)^2)\,((x^1 + 1)^2 + (x^2)^2) - c^2 = 0$$

Проаналізуйте залежність форми індикатриси від параметру c.

Зауваження. Для неявно заданої регулярної кривої

$$F(x,y)=0$$

кривина обчислюється за формулою

$$k = \frac{F''_{xx}(F'_y)^2 - 2F''_{xy}F'_xF'_y + F''_{yy}(F'_x)^2}{((F'_x)^2 + (F'_y)^2)^{\frac{3}{2}}}$$

Як наслідок, точки перегину ($k=0$) неявно задано регулярної кривої знаходяться з наступної системи:

$$\begin{cases} F = 0 \\ F''_{xx}(F'_y)^2 - 2F''_{xy}F'_xF'_y + F''_{yy}(F'_x)^2 = 0 \end{cases}$$

Задача 8.3. Побудуйте індикатрису дотичних, індикатрису головних нормалей і індикатрису бінормалей для гвинтової лінії

$$\begin{cases} x^1 = r\cos t \\ x^2 = r\sin t\ , \ -\infty < t < \infty \\ x^3 = ht \end{cases}$$

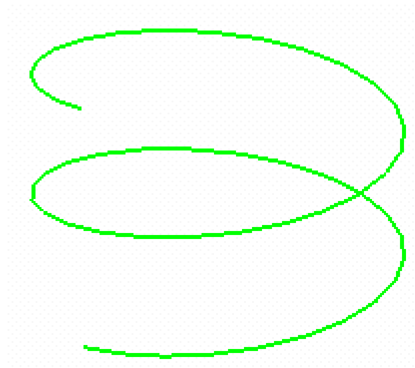

Задача 8.4. Обчисліть інтегральну кривину зі знаком $\int\limits_{\gamma} k^{*} ds$ для наступних плоских кривих:

1) $\begin{cases} x^1 = a\sin t + c \\ x^2 = b\cos t + d \end{cases}$, $0 < t < 2\pi$

2) $\begin{cases} x^1 = a\cosh t + c \\ x^2 = b\sinh t + d \end{cases}$, $-\infty < t < \infty$

3) $\begin{cases} x^1 = at \\ x^2 = bt^3 \end{cases}$, $-\infty < t < \infty$

4) $\begin{cases} x^1 = t - \sin t \\ x^2 = 1 - \cos t \end{cases}$, $0 < t < 2\pi$

5) $\begin{cases} x^1 = e^{at}\sin t \\ x^2 = e^{at}\cos t \end{cases}$, $0 < t < 2\pi$

Підказка. Згадати зв'язок інтегральної кривини «зі знаком» та «довжини» індикатриси дотичних кривої.

Задача 8.5. Обчисліть інтегральну кривину зі знаком $\int\limits_{\gamma} k^{*} ds$ для наступних плоских кривих:

Задача 8.6. Розглянемо регулярну криву γ в $I\!R^3$, задану натуральними рівняннями

$$k=k(s),\ \kappa=\kappa(s),\ 0 < s < L.$$

Проаналізуйте регулярність та обчисліть довжину індикатриси дотичних, індикатриси головних нормалей і індикатриси бінормалей кривої γ.

Задача 8.7. Нехай γ – регулярна замкнута крива в $I\!R^3$. Її індикатриса дотичних – це замкнута крива $\gamma^{\#}$, розташована на сфері одиничного радіусу S^2 в $I\!R^3$.

Доведіть, що крива $\gamma^{\#}$ не може бути розташована в жодній відкритій півсфері сфери S^2.